

НАТУРИКА ЕАД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 Декември 2023

Март 2024, София

НАТУРИКА ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

	Приложение	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Приходи от дейността	5	261	-
Промени в справедливата стойност на инвестиционни имоти		897	-
Разходи за материали	6	(4)	-
Разходи за външни услуги	7	(126)	(49)
Други разходи	8	(10)	70
Печалба/ (Загуба) от оперативна дейност		1 018	(119)
Финансови приходи	9	140	596
Финансови разходи	10	(678)	(651)
Печалба/ (Загуба) преди разход за данъци		480	(34)
Разходи за данък върху дохода	11	(89)	(7)
Нетна печалба/загуба за периода		391	(41)
Други компоненти на всеобхватния доход:		-	-
Общ всеобхватен доход за периода		391	(41)
Загуба на акция		0.408	(0.074)

Приложенията на страници от 25 до 51 са неразделна част от финансовия отчет

Настоящият индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване и подписан на 30 март 2024 от името на НАТУРИКА ЕАД:

Изпълнителен директор:
Иван Петков

IVAN
PETKOV
PETKOV

Digitally signed by
IVAN PETKOV
PETKOV
Date: 2024.03.30
13:52:55 +02'00'

6.2. Иван Петков
изп. дир. Иван Петков

SNEZHANA
A Petrova
GELEVA

Digitally signed by
SNEZHANA
Petrova GELEVA
Date: 2024.03.30
13:48:53 +02'00'

Съставител:
Грийнхаус Пропъртис АД
Из.директор:
Снежана Петрова Гелева

Заверил съгласно одиторски доклад:
Магдалена Цветкова
Регистриран одитор – рег. номер 0659

НАТУРИКА ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2023 година

	Приложение	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
АКТИВ			
Нетекущи активи			
Инвестиционни имоти	12	8 456	7 380
Предоставени заеми	13	406	7
Отсрочени данъчни активи	14	-	3
Общо нетекущи активи		8 862	7 390
Текущи активи			
Предоставени заеми	15	2 217	3 079
Финансови активи	16	148	173
Парични средства и парични еквиваленти	17	32	103
Предплатени разходи	18	28	43
Други вземания	19	1	-
Общо текущи активи		2 426	3 398
ОБЩО АКТИВИ		11 288	10 788
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал	20	460	460
Нагрупани печалби/ (загуби)		106	147
Текуща печалба/ (загуба)		391	(41)
Общо собствен капитал		957	566
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Облигационен заем	21	10 000	10 000
Търговски задължения	22	12	24
Отсрочени данъчни пасиви	14	86	-
Общо нетекущи пасиви		10 098	10 024
Текущи пасиви			
Облигационни заеми	21	195	196
Търговски и други задължения	23	38	2
Общо текущи пасиви		233	198
ОБЩО ПАСИВИ		10 331	10 222
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		11 288	10 788

Приложенията на страници от 25 до 51 са неразделна част от финансовия отчет

Настоящият индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване и подписан на 30 март 2024 от името на НАТУРИКА ЕАД:

Изпълнителен директор:
Иван Петков

IVAN PETKOV
PETKOV

Digitally signed by
IVAN PETKOV PETKOV
Date: 2024.03.30
13:53:13 +02'00'

Заверил съгласно одиторски доклад:
Магдалена Цветкова
Регистриран одитор – рег. номер 0659

60 Ivan Petrov
из. директор

Съставител:
Грийнхаус Пропъртис АД
Из.директор:
Снежана Петрова Гелева

SNEZHANA
Petrova GELEVA

Digitally signed by
SNEZHANA Petrova GELEVA
Date: 2024.03.30 13:49:13
+02'00'

НАТУРИКА ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

Приложение	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	356	-
Плащания на доставчици	(73)	(518)
Платени/възстановени данъци	(80)	-
Нетни парични потоци от оперативна дейност	203	(518)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупка на дълготрайни активи	(215)	(5 920)
Предоставени заеми	(441)	(175)
Възстановени заеми	1 033	7 315
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност	377	1 220
Парични потоци от финансова дейност		
Плащания на лихви по заеми	(650)	(650)
Други постъпления/плащания	(1)	10
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(651)	(640)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства	(71)	62
Парични средства на 1 януари	103	41
Парични средства на 31 декември	32	103

Приложенията на страници от 25 до 51 са неразделна част от финансовия отчет

Настоящият индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване и подписан на 30 март 2024 от името на НАТУРИКА ЕАД:

Изпълнителен директор:
Иван Петков

IVAN
PETKOV
PETKOV

Digitally signed by
IVAN PETKOV PETKOV
Date: 2024.03.30
13:53:31 +02'00'

6.2 *[Signature]*

Заверил съгласно одиторски доклад:
Магдалена Цветкова
Регистриран одитор – рег. номер 0659

[Signature]

Съставител: SNEZHANA Petrova
Грийнхаус Пропъртис АД
Из.директор:
Снежана Петрова Гелева

Digitally signed by
SNEZHANA Petrova
GELEVA
Date: 2024.03.30
13:49:32 +02'00'

НАТУРИКА ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

	Основен акционерен капитал BGN'000	Неразпределена печалба BGN'000	Общо собствен капитал BGN'000
Салдо на 01.01.2022 година	460	147	607
<i>Промени в собствения капитал за 2022 година</i>			
Печалба/Загуба за годината	-	(41)	(41)
Общ всеобхватен доход за годината	-	(41)	(41)
Салдо на 31 декември 2022	460	106	566
Салдо на 01.01.2023 година	460	106	566
<i>Промени в собствения капитал за 2023 година</i>	-	-	-
Печалба/Загуба за годината	-	391	391
Общ всеобхватен доход за годината	-	391	391
Салдо на 31 декември 2023	460	497	957

Приложенията на страници от 25 до 51 са неразделна част от финансовия отчет

Настоящият индивидуален финансов отчет е одобрен за издаване и подписан на 30 март 2024 от името на НАТУРИКА ЕАД:

Изпълнителен директор:

IVAN
PETKOV
PETKOV

Иван Петков

Digitally signed by
IVAN PETKOV
PETKOV
Date: 2024.03.30
13:53:49 +02'00'

Заверил съгласно одиторски доклад:

Магдалена Цветкова

Регистриран одитор – рег. № 0659

б.з. Иван Петков
изд. глр

SNEZHANA
Petrova
GELEVA

Digitally signed by
SNEZHANA Petrova
GELEVA
Date: 2024.03.30
13:49:50 +02'00'

Съставител:

Грийнхаус Пропъртис АД
Из. директор:
Снежана Петрова Гелева

1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Натурика ЕАД /Медикъл Асистънс Марцианопол до 12.08.2020 г./ е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Н. Й. Вапцаров № 47. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 14.05.2008 година с ЕИК 200114041.

Дружеството има издадена емисия облигации, която е регистрирана за търговия на българска фондова борса.

Дружеството разкрива публично вътрешна информация чрез финансовата медия Екстри Нюз: <http://www.x3news.com/?page=Company&BULSTAT=200114041>

1.2.Собственост и управление

Регистрираният капитал на дружеството е 460 хил. лева, разпределен в 460 х. броя (поименни) акции с номинална стойност 1 лв. Записаният капитал е изцяло внесен.

Едноличен собственик на капитал на дружеството е Иван Петков Петков.

Дружеството има едностепенна система на управление. Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2023 г.:

- Иван Петков Петков
- Божидар Петров Печев
- Николай Атанасов Дачев

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителен директор – Иван Петков.

1.3.Резюме на дейността

Предметът на дейност на дружеството е консултанска дейност, представителство на местни и чуждестранни лица. За периода

2. ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МСФО И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

2.1. Изявление за съответствие с МСФО, приети от ЕС

Финансовият отчет на „НАТУРИКА“ ЕАД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2023 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (вкл. сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

2.2. Действащо предприятие

Ръководството е извършило оценка на приложимостта на принципа за действащо предприятие, като фундаментален принцип при изготвянето на финансовия отчет. Тази оценка обхваща периода до 31.12.2023 г. и поне 12 месеца напред. На базата на тази оценка не са налице фактори и/или събития, които да показват съмнения относно прилагането на този принцип като база за изготвяне на финансовия отчет.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие и като са взети предвид възможните ефекти от продължаващото въздействие на пандемията от коронавирус Covid-19, както и ограниченията, наложени от продължаващите военни действия в Украйна и военния конфликт между Израел и Хамас.

Макроикономическа среда

Днес компаниите и потребителите са изправени пред множество предизвикателства, свързани с настоящата макроикономическа и геополитическа среда. Информацията за продължаващи смущения в световните вериги за доставки и недостига на работна ръка са в дневния ред на много финансови ръководители.

Някои от предизвикателствата започнаха по време на пандемията Covid-19, която породила нови оперативни и финансови трудности, често със специфични последици за счетоводството и финансовата отчетност. В резултат на значителни смущения в глобалната верига на доставки и недостиг на работна ръка, предизвикани от пандемията, се увеличили разходите за материали и труд. Световните централни банки също повишават лихвените проценти в опит да смекчат въздействието на исторически високите нива на инфлация.

Въпреки че компаниите трябва да се справят с въздействието на инфлацията и оскъдните пазари на труда, напоследък се наблюдават признаци на подобрения.

През 2023 г., икономическата среда в България остана усложнена, основно поради глобалните ефекти от войната в Украйна. Въпреки продължаващите предизвикателства, тревожните тенденции от 2022 г. дадоха път на изразен напредък в овладяването на инфлацията. При инфлация от 9,2% в еврозоната, 10,4% в Европейския съюз и 14,3% в България на годишна база към декември 2022 г., през декември 2023 г. тези показатели спаднаха съответно до 2,9%, 3,4% и 5%. Обяснено накратко, рекордно високият и скоростен темп на нарастване на цените през предходната година се превърна в забавяне през тази година.

Взетите мерки за стабилизиране и диверсификация на енергийните ресурси спомогнаха за справяне с енергийната криза, обхванала Европа.

През 2023 г., по текущата сметка на платежния баланс България постигна напредък спрямо предходните две години. Отчетен бе излишък за периода януари-август. Към октомври 2023г., брутният вътрешен дълг е 44,4% от БВП – 3,7% по-нисък спрямо октомври 2022 г. Последното тримесечие на 2023 г. отбелязва подобрение в индикатора на икономическата активност (ИИА) в България. ИИА се публикува от Института за анализи и прогнози на тримесечна база и цели да представи обобщение на състоянието на българската икономика в контекста на икономическата среда в еврозоната чрез употребата на модел, съставен от редица макроикономически променливи. Въпреки продължаващата отрицателна стойност от -0,44 (предходно тримесечие: -0,62), всички включени показатели отчитат подобрение. Като отрицателно влияние е посочена високата степен на международна неопределеност, породена от текущите макроикономически и геополитически събития. Рисковете пред глобалните икономически перспективи продължават да нарастват, като военният конфликт между Израел и Хамас увеличи допълнително геополитическото напрежение.

Ръководството на дружеството продължава текущо да следи за поява на рискове и респ. на последици от тях и поддържа готовност за предприемане на подходящи мерки съобразно обстоятелствата на стопанската, здравна и законова среда. Правят се текущи анализи и оценки с разработване на възможни мерки за овладяване на потенциални рискове.

Военен конфликт в Украйна и Близкия изток

Избухването на военният конфликт в Близкия изток на фона на продължаващите военни действия в Украйна вече две години, влияе върху глобалната сигурност. Тези събития оказват влияние върху световната икономика и финансовите пазари, като ефектите се усещат в нарастващата инфлация и несигурност на енергийните доставки, а заедно с обявените санкции срещу Руската федерация остават значим негативен фактор за икономическата обстановка в страната.

Поради непредсказуемост в динамиката и развитието на конфликтите между Русия и Украйна, както и този в Газа, обхватът и ефектите върху дейността на Дружеството, респективно за неговата бъдеща дейност, активите и пасивите, е сложна и практически невъзможно да бъдат оценени с точност. Към 31.12.2023 г. рисковете за дейността на Дружеството от военните конфликти в Украйна и Ивицата Газа произтичат от косвени фактори.

Дружеството не е осъществявало сделки и няма вземания или задължения към лица, спрямо които има наложени ограничителни мерки. Ръководството на Дружеството не е идентифицирало области във финансовия отчет, върху които военните конфликти да имат пряко и съществено отражение и ефекти, включително по отношение на оценката на отделните активи и пасиви.

В тези условия ръководството на Дружеството направи анализ и преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще и ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. НОВИ ИЛИ ИЗМЕНЕНИ СТАНДАРТИ И РАЗЯСНЕНИЯ

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 01.01.2023 г.

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовия отчет на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2023 г.:

МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за трансакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб.
- изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на тези финансови отчети са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2024 г., все още неприети от ЕС;

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели, в сила от 1 януари 2024 г., все още неприети от ЕС
- Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., приети от ЕС;
- Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС;
Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост, в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС.

4. СЪЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този годишен финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 Представяне на финансови отчети.

Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството прилага счетоводна политика ретроспективно, преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет или прекласифицира позиции във финансовия отчет и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Въпроси свързани с климата

Законодателството, регулаторните органи, контрагентите на дружеството и потребителите на нефинансова информация отделят голямо внимание на изменението на климата. Европейският съюз прие Европейската зелена сделка за преход към по-устойчива икономическа и финансова система, а през следващите години подробните изисквания за отчитане на изменението на климата ще станат приложими като част от европейските стандарти за отчитане на устойчивостта съгласно предстоящата Директива относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта.

В допълнение рисковете, предизвикани от климатичните промени, могат да имат бъдещи неблагоприятни последици за бизнес дейностите на Дружеството. Тези рискове включват рискове, свързани с прехода (напр. регулаторни промени и рискове, свързани с репутацията), и физически рискове.

Дружеството възприема опазването на околната среда и намаляването на скоростта на настъпване на климатичните промени като част от своята корпоративна политика за социална отговорност и развива своята дейност, съобразявайки се с изискванията за опазване на околната среда.

Дружеството следва политика по опазване на околната среда и предотвратяване и контрол на замърсяването, която се състои в:

- Стремех към ефективно потребление на ресурси произтичащо от консумацията на електрическа и топлинна енергия, вода, горива, материали и др.;
- При необходимост, осъществяване на превантивни мероприятия за недопускане на замърсяване на околната среда;
- Полагане на усилия за намаляване до минимум отпадъците;
- Стремех към дигитализация на документооборота и снижаване количеството използвана хартия;
- Осигуряване на достатъчно информация и инструктаж на служителите, свързани с опазването на околната среда;
- Разделно събиране на отпадъците;
- Стремех за спазване на всички закони и правила, както и вътрешните разпоредби, приети от Дружеството, насочени към опазване на околната среда.
- Имотите притежавани от дружеството се експлоатират при спазване на Закона за управление на отпадъците;
- Бъдещите инвестиционни проекти на Дружеството са свързани и с изграждане на системи за използване на възобновяеми енергийни източници за притежаваните от дружеството сгради, изграждане на технологии за енергоефективност за понижаване потреблението на енергия и др.

Дружеството е в процес на анализ на ролята на бизнеса и извършваните дейности и степента им на въздействие, възможните рискове и начини за активно участие в решаването на въпроси, свързани с климатичните промени.

В съответствие с предходната година, към 31 декември 2023 г. Дружеството не е идентифицирало значителни рискове, предизвикани от климатичните промени, които биха могли да окажат негативно и съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството.

Предположенията биха могли да се променят в бъдеще в отговор на предстоящи екологични разпоредби, поети нови ангажименти и променящо се потребителско търсене. Тези промени, ако не бъдат предвидени, биха могли да окажат влияние върху бъдещите парични потоци, финансовите резултати и финансовото състояние на Дружеството.

4.4. Приходи

Основните приходи генерирани от Дружеството през отчетния период са от отдаване под наем на собствените инвестиционни имоти.

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти. Дружеството признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Дружеството удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението. Приходите от лихви са свързани с предоставени от дружеството заеми. Те се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството са по отдаване под наем на собствените инвестиционни имоти. Приходите от наем се признават на линеен принцип, когато контролът върху ползите от предоставените услуги е прехвърлен върху ползвателя на услугите и за периода, за който ефективно се отнасят получените и/или подлежащите за получаване суми на наемната цена.

Приходи от лихви

Приходите от лихви са свързани с предоставени от дружеството заеми. Те се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

4.5. Разходи

Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им. Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги/стоки/с клиенти: разходи за сключване/постигане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено

или неудовлетворено задължение за изпълнение.

Разходите за гаранции се признават и се приспадат от свързаните с тях провизии при признаването на съответния приход.

Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективната лихва. Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 лв.

4.7. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са земя и/или сгради, държани за получаване на приходи от наеми или за увеличение стойността на капитала, или и за двете. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите по сделката.

Последващите разходи, свързани с инвестиционен имот, който вече е признат се включват в неговата балансова стойност, когато е вероятно, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди, свързани с актива и когато цената на придобиване на актива може да бъде надеждно оценена.

След първоначалното признаване инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която отразява пазарните условия към отчетната дата. Справедливата стойност се определя от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливите стойности на инвестиционните имоти, се признават в печалбата или загубата за отчетния период, в който възникват.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаване или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и никакви бъдещи икономически изгоди не се очакват от неговото освобождаване. Печалбите или загубите, произтичащи от изваждането от употреба или освобождаването от инвестиционен имот, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода на изваждането от употреба или освобождаването.

4.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) се представят по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Последващо оценяване

Избраният подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени компоненти, възлови части и агрегати, или на подобрения и реконструкция, се капитализират

към балансовата стойност на съответния актив. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Използва се линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира. Срокът на годност по отделни активи се определя, като се съобразява с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 25 г.
- машини и оборудване – 2-3 г.
- компютри – 2 г.
- стопански инвентар – 6-7 г.
- транспортни средства – 4 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира переспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна пазарна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите.

4.9. Нематериални активи

Нематериалните активи се представят в баланса по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Прилага се линеен метод на амортизация на нематериалните активи.

4.10. Лизинг

4.11.1. Наети активи

За всеки нов сключен договор Дружеството преценява дали той е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Дружеството извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Дружеството има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Дружеството има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Дружеството оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Дружеството като лизингодател

Като лизингодател, Дружеството класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Дружеството реализира приходи от наем по договори за оперативен лизинг на инвестиционните си имоти. Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

Оценяване и признаване на лизинг от дружеството като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Дружеството признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Дружеството амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Дружеството също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Дружеството оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

4.11. Финансови инструменти

4.11.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.11.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- финансови активи, дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност;
- финансови активи оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.11.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Финансови активи, дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти / паричните средства, търговските и други вземания.

- Търговски вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни

парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането (виж по-долу).

Тази категория съдържа също така инвестиции в капиталови инструменти. Дружеството отчита тези инвестиции по справедлива стойност през печалбата или загубата и не е направила неотменим избор за отчитане по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството отчита финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако активите отговарят на следните условия:

- Дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи, за да събира договорни парични потоци и да ги продава; и
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви върху непогасената сума на главницата.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват:

- Капиталови ценни книжа, които не са държани за търгуване и които дружеството неотменимо е избрало при първоначално признаване, да признае в тази категория.
- Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са само главница и лихви, и целта на бизнес модела на дружеството за държане се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансовите активи.

При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в неразпределената печалба.

При освобождаването от дългови инструменти от тази категория всяка стойност, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите се прекласифицира в печалбата или загубата за периода.

4.11.4. Обезценка на финансовите активи

Изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Етап 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Етап 2)

- „Етап 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи (паричен недостиг). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания, активи по договор и вземания по лизингови договори

Дружеството използва **опростен подход** при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и сročна структура на вземанията и използвайки матрица на провизиите.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дружеството признава очакваните 12-месечни кредитни загуби за финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Към всяка отчетна дата Дружеството оценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск на инструмента.

При оценяването на тези рискове Дружеството разчита на готовата налична информация като кредитните рейтинги, публикувани от основните агенции за кредитен рейтинг за съответния актив. Дружеството държи единствено прости финансови инструменти, за които специфични кредитни рейтинги обикновено са на разположение. Ако няма информация или информацията относно факторите, които влияят на рейтинга на наличния актив, е ограничена, Дружеството обединява подобни инструменти в един портфейл, за да оцени на тази база дали има значително увеличение на кредитния риск.

В допълнение, Дружеството разглежда и други показатели като неблагоприятни промени в дейността, икономически или финансови условия, които могат да засегнат способността на издателя на капиталовия инструмент / кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга или неочаквани промени в оперативните резултати на емитента / заемополучателя.

Ако някой от тези показатели води до значително увеличение на кредитния риск на инструментите, Дружеството признава за тези инструменти или този клас инструменти очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента.

4.11.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват получени заеми, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.12. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.13. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Размерът на вноските се определя от Кодекса за социалното осигуряване и Закона за здравното осигуряване – въз основа на доходите за периода. Трудовите отношения с работниците и служителите и дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в Кодекса за социално осигуряване.

Изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксирани по закон проценти и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Също така към датата на всеки финансов отчет се прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения предполага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, която да се включи в баланса, а респ. изменението в стойността им в отчета за доходите.

Към датата на издаване на настоящия финансов отчет, в дружеството не е изготвен актюерски доклад, с изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране.

4.14. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите към тях. Акционерите отговарят за задълженията до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Съгласно изискванията на Търговския закон и уставите дружествата са длъжни да формират и резерв **“фонд Резервен”**, като той се формира за сметка на:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

4.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номинална данъчна ставка за 2023 г. е 10% (2022 г. 10%).

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на финансовия отчет и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2023 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2022 г.: 10%).

4.16. Възнаграждение на одиторите

Съгласно чл. 30/1/ от Закона на счетоводството когато годишният финансов отчет подлежи на независим финансов одит, в приложението се оповестяват начислените за годината суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори на предприятието, поотделно за: независим финансов одит, данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита. За текущият период са изплатени 2 хил.лв. възнаграждението за независим одит. Регистрираният одитор не е предоставял други услуги на дружеството.

4.17. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.18. Оценяване по справедлива стойност

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях. При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, пазарния, приходния и разходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са пазарния подход.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

Ниво 1 - Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 - Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 - Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

5. ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2023г. BGN '000	2022г. BGN '000
Наем	261	-
Общо	261	-

6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2023г. BGN '000	2022г. BGN '000
Инвентар	(4)	-
Общо	(4)	-

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2023г. BGN '000	2022г. BGN '000
ТБО	(41)	-
Данък недвижими имоти	(25)	-
Такса довереник на облигационерите	(16)	(15)
Застраховки	(14)	(12)
Счетоводни услуги	(11)	(9)
Такси	(8)	(10)
Централен депозитар	(3)	(2)
Други	(8)	(1)
Общо	(126)	(49)

8. ДРУГИ РАЗХОДИ

	2023г. BGN '000	2022г. BGN '000
Глоби, наказателни постановления	(1)	-
Обезценка за кредитни загуби	(9)	(7)
Възстановена обезценка за кредитни загуби	-	77
Нетно изменение на провизията за обезценка за кредитни загуби	(9)	70
Общо	(10)	70

9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	2023г.	2022г.
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви от финасови активи - дългови инструменти отчитани по амортизирана стойност	138	593
Промяна в справедливата стойност на фин. активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, нетно	2	3
Общо:	140	596

10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2023г.	2022г.
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви по заеми, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	(650)	(650)
- Облигационни заеми	(650)	(650)
Нетни загуби от операции с финансови активи	(27)	(1)
Други финансови разходи	(1)	-
Общо:	(678)	(651)

11. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДА

	2023 г.	2022 г.
	BGN '000	BGN '000
Отсрочен данък във връзка с възникване и обратно проявление на временни разлики	(89)	(7)
Общо:	(89)	(7)

12. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Дружеството притежава земи и сгради, които са класифицирани като инвестиционни имоти и се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти към 31.12.2023 г. включват:

	площ /кв. м./		балансова	балансова
	31.12.2023	31.12.2022	стойност	стойност
			31.12.2023	31.12.2022
			BGN'000	BGN'000
Поземлен имот с. Стакевци, общ.Белоградчик, местност Гарваново поле, иден. № 68655.200.75	1 125 112	1 125 112	535	535
Поземлен имот с. Стакевци, общ. Белоградчик, местност Трап, иден. № 68655.204.44	690 592	690 592	219	219
Поземлени имоти по Нотариален акт 178/2021	623 392	623 392	254	254
Почивна база Китен по постановление за възлагане 26069/15.11.2022	24 834	24 834	7 268	6 372
Обзавеждане към Почивна база Китен	-	-	180	-
Общо	2 463 930	2 463 930	8 456	7 380

През 2022 г. съгласно постановление за възлагане № 260069, вписано в служба по вписванията гр. Царево вх. № 3455/22.12.2022, акт 190, том 11 в гр. Китен, НАТУРИКА ЕАД придобива имот от обявеното в несъстоятелност дружество Кремиковци АД, включващ „Почивна база Китен“ – състоящ се от 6 бр. поземлени имоти, сгради, бунгала и съоръжения за обща стойност 6372 хил. лв.

Имотът в с. Стакевци, общ. Белоградчик, местност Гарваново поле, е вписан в Служба по вписванията, гр. Белоградчик.

Имотът в с. Стакевци, общ. Белоградчик, местност Трап, е вписан в Служба по вписванията, гр. Белоградчик.

Поземлените имоти по Нот. Акт 178/2021, са вписани в Служба по вписванията, гр. Белоградчик, рег. № 2113/19.10.2021

Върху инвестиционните имоти няма ограничения за правото на ползване и същите не са предоставени като обезпечине.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	BGN'000
Салдо на 01 януари 2022г.	1 008
Закупени	6 372
Салдо на 01 януари 2023г.	7 380
Закупени	179
Нетна печалба/ (загуба) от промяна на справедливата стойност	897
Салдо на 31 декември 2023 г.	8 456

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност. За оценката на справедливата стойност Ръководството е използвало независим квалифициран оценител.

Оценката на справедливата стойност на инвестиционните имоти е категоризирана в Ниво 2 от йерархията на справедливите стойности, което включва използването на хипотези, различни от обявени (некоригирани) цени на активен пазар за идентични активи, които са наблюдаеми пряко или косвено. Основната техника за оценяване на справедливата стойност на поземлените имоти е използването на сравнителен метод (метод на пазарните аналози). Сравнителният метод използва продажни цени на квадратен метър на сравними имоти с подобно местоположение, които са коригирани по отношение на комуникация и подобрения, както и по отношение на големина на имота. Ключови предположения, такива към които възстановимата стойност на земята е най-чувствителна, са свързани с пазарните продажни цени за кв.м.

За оценката на инвестиционен имот „Почивна база Китен“ в гр. Китен са използвани следните методи за оценка:

- Метод на разходите за създаване (Метод на възстановителната стойност), при който се прави анализ на стойността на оценявания имот, основан на евентуалните разходи за неговото създаване (заместване) към момента на оценката, увеличен със стойността на земята или на правото на строеж и извършените подобрения, намалени с акумулираната амортизация. Оценката по този метод включва данни за източниците на информация за посочените параметри.

- Сравнителен метод (Метод на пазарните аналози), при който се извършва анализ на стойността на оценявания имот, основан на сравнение с реализираните цени при неотдавнашни продажби на имоти със сходни характеристики. Оценката по този метод включва данни за характеристиките и местоположението на сравнимите имоти и източниците на информация за тези продажби.

Приоритетните намерения на Дружеството са притежаваните от него инвестиционни имоти да бъдат отдавани под наем.

На 07.03.2023 г. е сключен договор за отдаване под наем на имота „Почивна база Китен“ с друго дружество.

13. ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ - НЕТЕКУЩИ

	31.12.2023г. BGN'000	31.12.2022г. BGN'000
Предоставени заеми на несвързани лица, брутна сума преди обезценка	405	5
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(14)	-
Вземания за лихви	15	2
Общо	406	7

Предоставен заем в размер на 5 хил.лв. на несвързано лице са със срок на погасяване 20.08.2025 г. и лихвен процент 4% на годишна база.

Предоставен заем в размер на 320 хил.лв. на несвързано лице са със срок на погасяване 21.06.2025 г. и лихвен процент 7.3% на годишна база.

Предоставен заем в размер на 80 хил. на несвързано лице със срок на погасяване 31.12.2026 г. и лихвен процент 4% на годишна база.

14. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ

Временна разлика	31.12.2022		Движение на отсрочените данъци за 2023 г.				31.12.2023	
			увеличение		намаление			
	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък
Отсрочени данъчни активи								
Вземания	(32)	(3)	(9)	(1)	-	-	(41)	(4)
Общо отсрочени данъчни активи	(32)	(3)	(9)	(1)	-	-	41	4
Отсрочени данъчни пасиви								
Инвестиционни имоти	-	-	897	90	-	-	897	90
Общо отсрочени данъчни пасиви	-	-	897	90	-	-	897	90
Нетно отсрочени данъчни пасиви	(32)	(3)	888	89	-	-	856	86

Отсрочените данъчни активи и пасиви се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане, при данъчна ставка в размер на 10%, която е приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики.

Сумата на неизползваните данъчни загуби, за които в отчета за финансовото състояние не е бил признат отсрочен данъчен актив, възлиза на 154 хил. лв.

15. ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ - ТЕКУЩИ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN'000	BGN'000
Предоставени заеми на свързани лица, брутна сума преди обезценка	65	65
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(2)	(2)
Предоставени заеми на свързани лица, нетно	63	63
Предоставени заеми на несвързани лица, брутна сума преди обезценка	1 310	1 865
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(13)	(19)
Предоставени заеми на несвързани лица, нетно	1 297	1 846
Вземания за лихви от свързани лица	113	110
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(4)	(4)
Вземания за лихви от свързани лица, нетно	109	106
Вземания за лихви от несвързани лица	755	1 071
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(7)	(7)
Вземания за лихви от несвързани лица, нетно	748	1 064
Общо вземания по предоставени заеми - текущи	2 217	3 079

Предоставеният заем в размер на 65 хил. на свързано лице е със срок на погасяване 27.03.2024 г. и лихвен процент 4% на годишна база.

Предоставените заеми на несвързани лица към 31.12.2023 г. в размер на 1 390 хил.лв. включват:

Предоставен заем в размер на 1 063 хил.лв на несвързано лице със срок на погасяване 30.12.2024 г. и лихвен процент 8,3% на годишна база.

Предоставен заем в размер на 67 хил. на несвързано лице със срок на погасяване 09.04.2024 г. и лихвен процент 7% на годишна база.

Предоставен заем в размер на 180 хил. на несвързано лице със срок на погасяване 17.03.2024 г. и лихвен процент 4% на годишна база.

16. КРАТКОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които не отговарят на бизнес модела за събиране на договорните парични потоци, или Дружеството е решило да използва възможността да класифицира тези активи като такива.

	31.12.2022	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000
Борсови капиталови инструменти	148	173
Общо:	148	173
Борсовите капиталови инструменти включват:		
Синтетика АД	71	69
Интеркапитал Пропърти Девелопмънт АДСИЦ	77	104
Общо:	148	173

Краткосрочните финансови активи са оценени по справедлива стойност, определена на базата на борсовите котировки към датата на финансовия отчет.

Печалбите и загубите са признати в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи” и ред „Финансови приходи”.

17. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN'000	BGN'000
Разплащателни сметки	1	72
Парични средства в каса	24	24
Парични средства по сметки на борсови посредници	7	7
Общо	32	103

18. ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN '000	BGN '000
Предплатени услуги	28	43
Общо	28	43

19. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN'000	BGN'000
Данъци за възстановяване	1	-
Общо	1	-

20. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN '000	BGN '000
Основен акционерен капитал	460	460
Неразпределена печалба	106	147
Финансов резултат за годината	391	(41)
Общо	957	566

Към 31.12.2023 г. регистрираният акционерен (дружествен) капитал на "Натурика" ЕАД възлиза на 460 х. лв., разпределени в 460 хиляди акции с номинална стойност от 1 лв. за една акция.

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN '000	BGN '000
<i>Нетекущи</i>		
Облигация - главница	10 000	10 000
	10 000	10 000
<i>Текущи</i>		
Облигация - лихва	195	196
	195	196

На 12 Март 2021 година дружеството е издало емисия облигации на обща стойност 10 000 000 (десет милиона) лева. Емисията е с код ISIN: BG210002216. Броят на издадените облигации е 10 000 (десет хил.) с номинална стойност 1 000 (хиляда) лева. Главницата по облигацията е платима на датата на последното лихвено плащане, а именно на 12.03.2026 г. С решение № 247-Е от 07.04.2022 облигациите са допуснати за търгуване на БФБ.

Лихвите по облигациите се изплащат на всеки шест месеца, считано от датата на издаване на емисията. Номиналният годишен лихвен процент е фиксиран в размер на 6.50 % (шест цяло и пет десети процента).

Всички плащания по емисията се извършват в левове и се обслужват от Централен Депозитар АД. Облигационния заем е обезпечен със застрахователен договор „Облигационен заем“, който е сключен между емитента, като застраховател и „Застрахователното дружество „Евроинс“ АД, като застраховател, в полза на облигационерите, като застрахован, с покритие на 100% на риска от неплащане от страна на Емитента на което и да е и всяко едно лихвено плащане и/ или главнично плащане, с действие на полицата до датата на пълно погасяване на облигационния заем.

22. НЕТЕКУЩИ ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2023г.	31.12.2022г.
	BGN '000	BGN '000
Разчети по застраховане	12	24
Общо	12	24

23. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2022г.	31.12.2022г.
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	38	2
Общо	38	2

24. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СВЪРЗАНИ ЛИЦА

24.1. По линия на собствеността:

- Иван Петков – едноличен собственик на капитала на „НАТУРИКА“ ЕАД

24.2. По линия на управлението:

- „Лозари“ ЕООД, ЕИК 201153976 – Иван Петков е управител;
- „Хай Рейт“ ЕООД, ЕИК 121452789 - Иван Петков е управител;
- „Грийнхаус Пропъртис“ АД, ЕИК 200923185 – член на Съвета на директорите;
- „Мотобул Експрес“ ЕООД, ЕИК 121095216 - Иван Петков е управител;
- „Евротрък“ ЕООД, ЕИК 201614505 - Иван Петков е управител;
- „Бензин“ ЕООД, ЕИК 130335023 - Иван Петков е управител;
- „Булвария“ ЕООД, ЕИК 813102397 - Иван Петков е управител;
- „Етропал“ АД, ЕИК 832082699 - Иван Петков е член на Съвета на директорите;
- „Етропал 98“ АД, ЕИК 122066559 – Иван Петков е член на Съвета на директорите;
- „Еврохотелс“ ЕАД, ЕИК 130035983 – Иван Петков е изпълнителен директор;
- „ИБ Медика“ ЕАД, ЕИК 175249326 – Иван Петков е член на Съвета на директорите;
- „Соларис Холдинг“ АД, ЕИК 207082913 – Божидар Печев е изпълнителен директор;
- „Дупница Солар“ АД, ЕИК 207089313 – Божидар Печев е Изпълнителен директор;
- „Верила Солар Парк 2“ ООД, ЕИК 206934480 – Божидар Печев е Управител;
- „Белозем Солар Парк 2“ ООД, ЕИК 205978342 – Божидар Печев е Управител;
- „Дупница Солар – Пропко“ ЕАД, ЕИК 206516762 – Божидар Печев е Изпълнителен директор;
- „Белозем Солар Парк 3“ ЕООД, ЕИК 205978399 – Божидар Печев е Управител;
- „Синтетика“ АД, ЕИК 201188219 – Николай Дачев е член на Съвета на директорите.

24.3. Сделки със свързани лица

Сделки със свързани лица,
отразени в отчета за всеобхватния доход

Приходи
от лихви по заеми
BGN'000

Иван Петков Петков	31.12.2023	3
Иван Петков Петков	31.12.2022	5

Сделки със свързани лица,
отразени в отчета за финансовото състояние

Вземания от свързани лица
по предоставени заеми
BGN'000

Иван Петков Петков	31.12.2023	172
Иван Петков Петков	31.12.2022	169

25. КАТЕГОРИИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Приложение	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Предоставени заеми	13, 15	2 623	3 086
Пари и парични еквиваленти	17	32	103
		<u>2 655</u>	<u>3 189</u>
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата:			
Капиталови инструменти	16	148	173
		<u>148</u>	<u>173</u>
Финансови пасиви	Приложение	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Облигационни заеми	21	10 195	10 196
Търговски и други задължения	22, 23	50	26
		<u>10 245</u>	<u>10 222</u>

Вижте приложение 4.11.3 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност, са описани в приложение 4.11.3 Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в приложение 26.

26. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 25. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от Ръководството на Дружеството. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно сročни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу:

26.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева.

Ръководството счита, че в условията на Валутен борд и при фиксиран курс на лева спрямо еврото предприятието не е изложено на значителни неблагоприятни влияния на колебанията във валутния курс "лев/евро".

Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Затова дългосрочните заеми са обикновено с фиксирани лихвени проценти. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

26.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти - предоставени заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Дългови инструменти по амортизирана стойност	2 623	3 086
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата	148	173
Балансова стойност	2 771	3 259

Дружеството редовно следи за изпълнението на задълженията на свои контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Структурата на финансовите активи по фази и относимата към тях обезценка може да бъде представена както следва:

Финансови активи по амортизирана стойност	Етап 1	Етап 2	Етап 3	Възникнали или първоначално създадени активи с кредитна обезценка
Предоставени кредити	2 664			
Очаквани кредитни загуби	(41)			
	<u>2 623</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

26.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода..

Към 31 декември 2023 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

Остатъчен срок на активи и пасиви към 31.12.2023 г.	До 1 месец	До 1 година	1-5 години	Общо
Активи				
Парични средства и парични еквиваленти	32	-	-	32
Предоставени заеми	-	2 217	406	2 623
Общо активи:	32	2 217	406	2 655
Пасиви				
Облигационни заеми	-	195	10 000	10 195
Търговски и други задължения	38	-	12	50
Общо пасиви	38	195	10 012	10 245
Нетна падежна разлика	(6)	2 022	(9 606)	(7 590)

27. ПОЛИТИКА И ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството не е променяло целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

28. КЛЮЧОВИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕЦЕНКИ НА РЪКОВОДСТВОТО С ВИСОКА НЕСИГУРНОСТ

В настоящия индивидуален финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия индивидуален финансов отчет.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството.

Оценяване по справедлива стойност

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на притежаваните инвестиционни имоти. При прилагане на техники за оценяване ръководството се стреми да използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден имот. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Несигурност при определяне на задълженията на Дружеството за корпоративен данък и несигурни условни данъчни пасиви

Ръководството е оценило дали е вероятно данъчният орган да приеме използваните допускания по отношение на данъчното третиране, направено от Дружеството. В своята дейност то се е съобразило с данъчната практика и вероятното данъчно третиране и следователно облагаемата печалба, данъчните основи и данъчната ставка, съответстват на извършеното и очаквано третиране, което ще бъде използвано при деклариране на данъците върху дохода

Въпроси, свързани с климата

Дългосрочните последици от промените в климата върху финансовите отчети са трудни за предвиждане и изискват от предприятията да правят значителни предположения и да разработват приблизителни оценки.

Предположенията, използвани от Дружеството и свързани с регулаторни промени, нови екологични ангажменти и др. са обект на несигурност. Поради тези несигурности сумите, които ще бъдат оповестени в бъдещите финансови отчети на Дружеството, могат да се различават от приблизителните оценки, използвани към момента на одобрение на този финансов отчет.

29. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

На 04.01.2024 е сключен договор за Револвираща кредитна линия, като Натурика ЕАД е съдлъжник. Крайният срок за погасяване на задълженията е 30.12.2033г. За обезпечаване на кредита в полза на Банката е учредена договорна ипотека върху недвижимите имоти, находящи се в гр. Китен, представляващи Почивна база Китен – 6 бр. ПИ, сгради, бунгала и съоръжения, собственост на съдлъжника Натурика. На ръководството на Дружеството не са известни други коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансов отчет и датата на оторизирането му.

30. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Финансовият отчет към 31.12.2023 г. е одобрен за публикуване от Ръководството на дружеството и е подписан от негово име на 30.03.2024 г.